

כלל מוצאת, בעיניו של סוטר, את התלמות המחדשת במולדתו שלו. כמו אצל צ'יכוב, גם כאן האתמול זהה להיום והיום זהה למחר, גם כאן יש מעין שיתוק ריגשי וגם כאן הולכת בדידותם של האנשים ומחר מירה בתוך גופים מוריקים מקסימים.

סוטר מרבה לשאול מן המחזה של צ'יכוב ומצ'יכוב בכלל, אך מלביש הכל בבגדים ההולמים את צרכיו שלו. שלוש אחיות מתחיל בוֹיכרוגות מן ההלוויה של אבי השלוש. איתוריס מתחיל בבמאי המדמיון לעצמו את סצנת ההלוויה של צ'יכוב עצמו, בעיירת־קייט גרמנית. והעמסת הארון על רכבת חזרה לרוסיה. זאת, כאשר מי שעתידה להיות האחות הבכירה בהמשך, דלפין סריג, מגלמת את דמות אשתו של צ'יכוב (במקרה, או שלא במקרה, שם אשתו של צ'יכוב אולגה, היה זהה לשם האחות הגדולה במחזה שלו).

בשיחות הארוכות המתנהלות בין השחקניות והבמאי, בהמשך, הנושאים העיקריים הם — כמו אצל צ'יכוב — הזמן הולך והסימנים שהוא מתיר בבניאדם. התמונת דדות עם עולם של זיכרונות, שאיפות מול מציאות, מעבר מגיל של תיקוות לגיל של ייאוש או השלמה.

דאה מאסארי ב"איתור" איזה עולם מקסים!

אפילו האווירה מתעגלת, כמו אצל צ'יכוב, בעזרת פסנתרן הפורט כל העת באולם הכניסה של המלון שבו מתאכסנת הלהקה הקטנה, כשצ'יכוב שוברט וקולה של לאה מאסארי משלימים את התמונה.

תרגייה אינטלקטואלי. אולם לא הרשכלתנות, והכישרון להתאים את צ'יכוב ובעיותיו לעולם רחוק מאמארוסיה ומתחילת המאה. הם שמעניקים לסרט הזה סגולות מיוחדות, מובן שזהו תרגיל אינטלקטואלי מעניין, אבל מעבר לזה מגלה סוטר רגישות גדולה כל־כך בחדירה לתוך נשמת דמויותיו, ובשילוב בעיותיהן הפנימיות עם אותם רגעים ניצחיים במחזה של צ'יכוב. עד שתוך ראיית הסרט שוכח הצופה שעליו לחפש כל העת מניין לקוח כל משפט, והוא מתייחס לדרמה שלפניו כאל שלמות בפני עצמה.

סוטר הוא אחד מאותם במאים המסוגלים להפיק פיוט מתמונה כמעט דוממת, מתוך כב גוונים של ציבועי־טבע ותאורה בתוך חדר־מלון, ממבט של אושר על פניה של דלפין סריג החולף במהירות הבוק, מהתפרצות של שירה הבוקעת מפי לאה מאסארי המדקלמת לעצים שבגן, או מניסיונותיו הנואשים של שחקן אלמוני לזכות בתפקיד צ'ובטיקין, הרוסא, בסרט המיועד. קוסמופוליטי להפליא. הופעתו של שחקן זה (שאותו מגלם השווייצר רונזה

איזה מין

נוזר

ילדה יפה (גת, תל־אביב, ארצות־הברית) — הבמאי הצרפתי לואי מאל מנסה, מאז שהוא עור שה סרטים, לתאר את העולם מנקודת־מבט המנוגדות לנורמה. למשל, דרך עיניו של שודד הכלוא בתוך מעלית, או מתאבד שאינו מניח לדבר להסיח את דעתו ממישאלות המוות שלו. מינהג מוזר זה גרם שרבים מסרטינו נחשבים שעורריים. וכי כיצד אפשר להגדיר, אחרת, את ההבנה המלאה שהיתה לו לאם המלמדת את בנה פרק ראשון בחיי המין (הלחישה שבלב), או לאשה המתנה ליל־אהבים ארוך ומפורט עם מאהב מקרי, מתחת לאפו של בעלה? אם אפשר להשוות העזה להעזה, כמעט שניתן לומר שהפעם התעלה מאל מעל עצמו. הוא נטל מתוך הספר סטוריוול, ניראורלינס, על תולדות איזור־החטא של עיר זו, סיפור על ילדה שנולדה בבית־בושת לאם שאף היא היתה ילידת אותו בית־בושת, ועל היחסים המוזרים הנרקמים בינה לבין בלוק, צלם שבא להנציח את פני הרובע ונופל בשבי האשה־ילדה.

בעזרת סוון ניקויסט (הצלם של אינגמר ברגמן) והתפ־אורן טרוור ויליאמס, מצליח מאל להגיש את אחד הסרטים היפים ביותר של השנה (הסרט זכה בפרס בפסטיבל קאן). מדובר כאן לא רק ביופי לשמו, אלא ביופי נכון, כלומר, במציאת הערכים האסתטיים שבמלמה מעוכה במיקצת, בעיניים נפוחות של יצאניות המתעוררות בשעת צהריים, בסלון מרופט במקצת המתהדר ככל שהאורות אפלים יותר, או בגן שצמח פרא. על רקע זה, נע עולם שבו המושגים של מותר ואסור, טוב ורע, שונים לחלוטין מן המקובל בעולם הרגיל, ולמרות זאת הוא מתפקד, ויש בו חן משלו וסדר פנימי מוגדרים לא פחות מאלה השוררים בעולם ה"נורמלי". ובמרכז העולם, הקלף שבלעדיו כל הסרט לא היה יכול לעמוד, דמותה של ברוק שילדס, ששמרה על כל

קאראדין ושיילדס — מוסר הפוך

גינני הילדות למרות שכל חטאי חווה אמנו מסוגלים להצטייר על פניה ברגע. כל עוד שומר מאל על נקודת־המבט שלו מתוך המוֹ-סד הסגור החוצה, הסרט מרשים, אפילו כאשר הוא נגרר מזמן לזמן לקריקטורות של המבקרים הליליים. אולם למן הרגע שבו הוא מתמקד בצלם ובקטינה, עובר מאל להתבונן בצופה מן הצד, ולפרקים נדמה שהוא מבין היטב מה מתרחש לפני המצלמה, אבל גם הוא מתקשה להבין מדוע. ומשלב זה ואילך מתחילה האחידות להתפורר, מה־גם שלקראת הסוף באה סידרה של השוואות בין העולם הפוך של הסרט לעולם הרגיל שמוחצה לו, שהן לא רק צפויות, אלא גם שיטחיות במידה רבה. כיוון שברור, בשלב זה, כי הצופה שילה שעתיים במחיצת היצאניות ימצא בהן הרבה יותר אנושיות וחום מאשר בבובות שפירנסו אותו עד אז, והמגרשות אותן מן המקום בחמת־זעם צידקנית.

נוצחיקון

לכל

גם קשוחים אוהבים (סינמה 1, תל־אביב, ארצות־הברית) — מאחרי השם השדוף והעיף הזה, מסתתרת קומדיה קלילה, שיטחית ועליוה, על שני שחקני־כדורגל אמריקאים מיקצועיים (ברט ריינולדס וכריס כריס טופרסון) ועל הנערה החולקת איתם את דירת־הפאר שלהם (גיל קלייבורג), שהיא במיקרה גם בתו של בעל קבוצת־הכדורגל.

שני גברים ואשה, ואין צורך לפרט מה בדיוק יכול לקרות בסרט כזה. נותר לברר רק איך, וכאן לא יהיה כל קושי. לריינולדס ולכריסטופרסון יש כבר אישיות מוגדרת מאד על הבד, וכל מה שעליהם לעשות הוא להוציא בקלילות את בדיחותיהם העוקצניות (במיקרה של ריינולדס) או את הרצינות של המחפש את עצמו (במיקרה של כריסטופרסון), להקנות לגברת קלייבורג דמות "זרוקה" במידה מספקת, והרי זה מצחיקון לכל.

למען האמת, הבמאי מייקל ריצ'י (שסירטו הראשון, לבבות המערב לא הוצג משום מה בישראל, וחבל אינו משתדל להגיע להרבה יותר מזה. מי שיתחיל לשאול שאלות בסרט זה, בנוסח: "איך חיו השלושה יחד זמן רב כל־כך בלי שנוצח ביניהם משהו לפני תחילת הסרט?" יקלקל לעצמו את כל ההנאה. ומי שינסה לרדת לעומק תורתו של הגורו התורן, פדריק ביסמארק, על הסיפוק העצמי שפותר את כל הבעיות, לא ירחיק לכת. אלא שלא למען אלה, נוצר הסרט.

קלייבורג וכריסטופרסון — בחיבה משולשת

זהו מוצר־צריכה מן הסוג הבדוק, שנועד למעריצים ולמעריצות של ריינולדס וכריסטופרסון, והם מחליפים ביניהם בדיחות, עקיצות והברקות בדרך שאינה יכולה לאכזב את הצרכן — המזוהר מראש.

כוכבים

הנרקומון הזוהר

מיגל פיניירו הוא נרקומון, סוחר־סימים וביירוֹר־רחוב לשעבר. בבע מתוך 31 שנות חייו עשה מאחרי סורג וברית, וגם עכשיו הוא נאבק עם בתי־המשפט האמריקאיים וטוען לחפותו מאשמה בהן של שוד מזויין. אבל מיגל פיניירו, אבן פורטר־ריקו שתי גיע לארצות־הברית כשהיה בן ארבע וגדל כשהוא גונב כדי להשביע רעבונו, שעה שאמו מנקה חרדי־מדרגות ובתי־שימוש וה' עזרה הסוציאלית ממלאת את החסר, נחשב היום אחד הסופרים והמחזאים המבטיחים ביותר של ארצות־הברית. מחזה בשם עניינים קצרות (שם־גנאי שניתן על־ידי אסיים רים לסוטיימן תוקפי ילדים, הנחשבים בי עיניהם בתחתית הסולם האנושי), זיכה את לפני ארבע שנים בפרס המחזה הטוב

יאנדלי) לקראת סוף הסרט, מספקת גם מן הרגעים המרגשים ביותר, כאשר המי־זוג בין צ'יכוב וסוטר משלים פעם, הוא יוצא מבית־קפה ומדקלם בפני הזבנית ההמומה כמה שורות משלוש אחיות המתאימות להפליא לריגשותיו ולגישת הסרט: "איננו מאושרים. איננו יכולים להיות מאושרים, אבל אנחנו מחפשים את האושר". ברגע שני, כאשר הוא משחק את דמות הרופא הישיש בפני הבמאי, והחיים מתזגים בהצגה ואין לדעת עוד מהו מה.

וכל זה בעל גוונים בינלאומיים, סרט קוסמופוליטי להפליא. אבל מי שידע מה מעסיק את הקולנוע השווייצרי, מי שמדבר את הקצב האופייני לסרטים אלה ואת צורתם החיצונית, לא יטעה אף לרגע. הסרט עוסק בשווייץ, מתרחש בתוך שווייץ ולא חשוב מניין באה ההשראה. הלואי שיימצא מי שיביא את הסרט לארץ, כדי שישמש לקח גם לאלה שעושים סרטים בישראל.